

Рідель Тетяна Миколаївна
кандидат педагогічних наук, доцент кафедри іноземних мов
Сумський національний аграрний університет

ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ МОТИВАЦІЇ ПРИ ВИВЧЕННІ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ СТУДЕНТАМИ СНАУ

Анотація: Подано визначення мотивації. Розглянуто основні шляхи підвищення мотивації у студентів аграрних вузів при вивченні англійської мови. Представлені різні точки зору про важливість мотивації в навчальному процесі. Розглянуто види мотивації, визначено їх взаємозв'язок з процесом навчання. Проведено аналіз письмового опитування про різні мотиви вивчення англійської мови у студентів молодших і старших курсів Сумського НАУ.

Ключові слова: мотивація, студенти, навчання, аналіз, підвищення.

Постановка проблеми. В Україні мовна освіта визнана однією з головних складових вищої освіти. Без володіння, зокрема, іноземними мовами, активного їх використання неможливо реалізувати соціальну та професійну мобільність як студента, так і майбутнього фахівця. Наразі суспільство почало усвідомлювати принципово нову роль мовної освіти в сучасному інформаційному світі. Реформування вищої школи України в контексті Болонського процесу зумовлює необхідність удосконалення й суттєвого підвищення рівня якості мовної освіти. Іншомовна освіта в Україні реформується з урахуванням основних досягнень європейських країн у цій галузі та відповідно до таких основоположних документів Ради Європи як «Білінгвальна освіта: основні стратегічні завдання», «Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання», «Європейський мовний портфель», «Приведення екзаменів з мови у відповідність до Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти» та «Вимоги до Євроіспитів». Ідеї мовної політики Ради Європи знаходять все більше визнання в нашій державі.

Фахівець, який володіє іноземною мовою, активно використовує її у професійній діяльності має кращі перспективи, переваги при влаштуванні на роботу тощо. Усе це набуває особливого значення в умовах, коли молоді не гарантується зайнятість після закінчення ВНЗ, і людина постає перед проблемою самостійного пошуку роботи. Реальністю сьогодення є і те, що прийом фахівців на роботу, зазвичай, здійснюється на базі конкурсного відбору, однією з вимог якого є володіння іноземною мовою, що свідчить про зростаючу соціальну значущість іноземної мови в сучасних соціально-економічних умовах. Це саме собою створює здорову конкуренцію і спонукає молодих людей прагнути отримати більш якісну освіту, постійно вдосконалюватись.

У цьому контексті значні можливості відкриваються у вивченні структури мотивації і використанні мотиваційних резервів для успішного вирішення проблеми розвитку мовної компетенції у студентів. Теоретичні й експериментальні дослідження проблеми мотивації засвідчують: при навчанні іноземній мові мотивації належить визначальна роль.

Ефективне використання мотивації дозволяє виявити внутрішні резерви особистості для її розвитку, навчання і виховання, оскільки через мотивацію можна впливати як на продуктивність діяльності, так і на розвиток самої особистості. Мотивація як найгнучкіше утворення підлягає змінам залежно від соціальної і економічної ситуації. Це робить проблему мотивації суттєво актуальною і вимагає постійного її вивчення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми мотивації навчальної діяльності достатньо широко висвітлювались у вітчизняних та зарубіжних дослідженнях. Згідно з визначенням І.О. Зімньої, «мотив – це те, що визначає, стимулює, спонукає людину до вчинення будь-якої дії, що включена до визначеної цим мотивом діяльності» [6]. Отже, «поняття діяльності необхідно пов'язувати з поняттям мотиву. Діяльності без мотиву не буває» [10]. С.Л.Рубінштейн вважає: «Будь-яка дія виходить з мотиву, тобто переживання чогось значущого, яке спонукає до дії, що надає цій дії сенс для індивіда» [10].

Таким чином, діяльність і мотив взаємопов'язані. Однак важливо розділяти поняття «мотив» і «мотивація».

Мотивація – основний компонент структури навчальної діяльності. При цьому велике значення саме особистості як суб'єкта цієї діяльності. В.Г. Асєєв зазначає, що мотиваційна система людини має дуже складну структуру, а саме: «складну, багаторівневу систему спонук, що включає в себе: потреби, мотиви, інтереси, ідеали, прагнення, установки, емоції, норми, цінності і т. д. Така структура мотиваційної сфери визначає спрямованість особистості людини, яка має різний характер в залежності від того, які мотиви за своїм змістом і будовою стали домінуючими» [1].

Найбільш повним є визначення мотиву, запропоноване одним з провідних дослідників – Л.І. Божович. На її думку, «мотив – це те, заради чого здійснюється діяльність. В якості мотиву можуть виступати предмети зовнішнього світу, уявлення, ідеї, почуття і переживання. Словом, все те, в чому знайшла своє втілення потреба» [2].

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Виходячи з цього, можна стверджувати, що, незважаючи на різноманітність підходів, мотивація розуміється як сукупність систем психологічно різноманітних факторів, що визначають поведінку і діяльність людини. У цій статті ми будемо за мотивацію приймати педагогічний вплив, тобто методи і прийоми навчання оволодіння англійською мовою, які стимулюють студента на краще засвоєння предмета, що вивчається.

Мета статті полягає у визначенні шляхів підвищення мотивації при вивченні англійської мови на прикладі студентів Сумського національного аграрного університету (СНАУ).

Виклад основного матеріалу. Відомо, що англійська мова – це мова, якою люди більшості країн світу не тільки говорять, а й вважають її своєю рідною мовою. Англійська є офіційною мовою міжнародних конференцій і зустрічей на вищому рівні. Це мова економічних і політичних переговорів, дебатів, мова науки, мистецтва, літератури і освіти, мова багатьох громадських організацій.

Однак як предмет, вона має низку специфічних рис, одна з яких – оволодіння англійською мовою шляхом навчання умінню спілкування іноземною мовою. Сьогодні вивчення англійської мови актуально в СНАУ у зв'язку з проведенням щорічних міжнародних конференцій, конгресів, зустрічей з носіями іноземної мови, закордонною навчальною практикою студентів, отриманням грантів, прийомом іноземних делегацій. У ході зустрічей з зарубіжними партнерами було виявлено величезне прагнення студентів до спілкування з носіями англійської мови. У зв'язку з цим перед викладачами стоїть завдання створення мовного середовища іншомовного спілкування в процесі навчання мови, максимально наближеного до природних умов. Найважливішим фактором у навчанні спілкування англійською мовою є мотивація засвоєння іноземної мови. За словами І.О. Зімньої, «мотив – це те, що пояснює характер цієї мовної дії, тоді як комунікативний намір виражає те, яку комунікативну мету переслідує той, хто говорить, плануючи ту чи іншу форму впливу на слухача» [6].

Мотивацію слід розуміти як організацію такої навчальної діяльності, яка спрямована на більш глибоке вивчення англійської мови, її вдосконалення і прагнення розвивати потреби пізнання іноземної мови. Тому необхідно створювати такі умови в освітній діяльності, які сприяють розвитку у студента високого рівня пізнавального інтересу до вивчення англійської мови.

Мотив – основна рушійна сила у вивченні мови. Існує багато різних думок щодо визначення видів мотивів, які є у студентів при вивченні англійської мови. Деякі дослідники (наприклад, В.Д. Шадріков та ін.) вважають, що «мотивація обумовлена потребами і цілями особистості, ідеалами людини, умовами її діяльності (як об'єктивними, зовнішніми, так і суб'єктивними, внутрішніми – знаннями, уміннями, здібностями, а також характером)» [11]. Р.А. Готліб вважає, що «мотивація – це така рушійна сила, яка спонукає людину до успішного вивчення іноземної мови. Однак занадто високий рівень мотивації викликає небажані (негативні) емоції і сприяє поганій успішності студентів з цього предмету. Необхідно знайти ту золоту середину, щоб вивчення іноземної

мови викликало у нього величезне бажання вчити мову, радість і задоволення від навчання, задоволеність результатами своєї праці» [4].

Отже, мотив розглядається як внутрішнє спонукання до навчальної діяльності, викликане особистими потребами самого студента, його життєвою позицією, вихованням у сім'ї. Розрізняють два види мотивів: внутрішні і зовнішні. Внутрішні мотиви розвиваються під впливом власних думок студента, його прагнень, переживань, виникнення певних потреб, в результаті чого з'являється усвідомлення внутрішньої необхідності. Мотив може бути позитивний і негативний.

Основні фактори, що сприяють формуванню у студентів позитивних мотивів до вивчення англійської мови, такі:

- ❖ розуміння цілей навчання;
- ❖ зміст навчального матеріалу;
- ❖ розвиток пізнавальних здібностей студентів;
- ❖ зацікавленість предметом;
- ❖ професійна спрямованість;
- ❖ емоційна форма ведення занять викладачем;
- ❖ постановка викладачем досить складних, але цікавих завдань, що сприяють розвитку творчої активності студентів;
- ❖ усвідомлення важливості отриманих знань;
- ❖ оцінка знань;
- ❖ величезне бажання вивчати англійську мову, без знання якої неможливо жити в сучасному світі.

Зовнішні мотиви не пов'язані зі змістом навчального матеріалу. До них належать:

- ❖ обов'язок (студент повинен вивчати даний предмет, щоб отримати залік, скласти іспит);
- ❖ оцінка (прагнення набрати якомога більше балів за модуль, за семестр).

Однак тут слід враховувати не тільки оцінку за знання того чи іншого

навчального матеріалу, а й мотивуючу роль самого студента, яка дуже велика, а саме - оцінку викладача (поглядом, жестом, словом);

- ❖ оцінка студента викладачем. Викладач створює мотивацію у студента своїм прикладом, зацікавленістю, яскравістю. Ставлення до викладача автоматично переходить у ставлення до предмету. Викладач повинен бути лідером у процесі пізнання, авторитетом у всіх сферах спілкування зі студентами. Немає більш сильного мотивуючого засобу, ніж власний позитивний приклад, інтерес викладача до англійської мови і культури країни досліджуваної мови;
- ❖ особиста зацікавленість (знайти добре оплачувану роботу на фірмі). Сьогодні знання англійської мови стає обов'язковою вимогою не тільки зарубіжних, але й українських роботодавців. Вільне володіння іноземною мовою, поряд з гарними професійними навичками, дозволить фахівцеві отримати гідну роботу і мати успішну кар'єру;
- ❖ розвиток лінгвістичного мислення – розвиток навичок мислити англійською мовою, логічного мислення, вміння чітко висловити свою думку, використовуючи всі виразні засоби мови;
- ❖ використання англійської мови як засобу отримання і обміну інформацією, користування комп'ютером та мережею Інтернет для отримання знань в різних областях науки і техніки, користування різними програмами для виконання розрахунків, курсових проектів і навчальних завдань;
- ❖ вивчення англійської мови з метою кар'єрного росту – складання іспитів на сертифікати TOEFL, IELTS з метою знайти роботу за кордоном;
- ❖ вивчення культури та історії країни, мова якої вивчається;
- ❖ вивчення мови з метою здійснення туристичних подорожей для спілкування з іншими людьми та ін.;
- ❖ бажання вдосконалювати свої знання шляхом навчання за кордоном;
- ❖ отримання задоволення від вивчення іноземних мов з метою спілкування з однолітками із зарубіжних країн;

- ❖ покращення навичок розмовної мови для участі в міжнародних конференціях і зустрічах;
- ❖ самоствердження (студент вивчає мову, щоб досягти певного статусу в житті);
- ❖ самореалізація в житті (студент хоче досягти великих успіхів під час навчання, тобто отримувати відмінні оцінки на іспитах, захистити диплом);
- ❖ соціальний мотив (студент усвідомлює соціальну значущість вивчення англійської мови);
- ❖ будь-які інші мотиви.

Зовнішня мотивація зумовлена обставинами, що змушують студента вчити англійські слова, читати текст, робити вправи всупереч бажанню, настрою, самопочуттю та зайнятості. Зовнішніми факторами можуть бути заліки, іспити, робота, відрядження тощо. Студентам рекомендується постійно вдосконалювати свої знання у вивченні англійської мови, самим створювати умови для занять, не робити тривалих перерв, так як вони не сприяють глибоким знанням. Перерви можуть надовго затягнутися, а часом будуть тривати вічно.

Внутрішня мотивація переважає над іншими мотивами, вона забезпечує успішну навчальну діяльність, викликає задоволення саме процесом навчання, результатами своєї праці і набутими навичками.

Внутрішні мотиви пов'язані зі змістом навчального матеріалу, оволодінням навичками читання і письма англійською мовою.

Комунікативний мотив – одне з найнеобхідніших умінь будь-якої людини спілкуватися однією мовою з іншими людьми. Тому розвиток комунікативних здібностей студентів, їх підготовка до життя у суспільстві є основною метою навчання англійської мови в університеті. Однак це не тільки мета навчання, яку ставлять перед собою викладачі вузу, це обумовлює методи і прийоми навчання англійській мові на заняттях. Отже, завдання викладача - навчити студентів спілкуватися англійською мовою, створюючи певні ситуації, які допоможуть їм у житті і навчать їх знаходити оптимальне рішення. Це вимагає підвищення

професійного рівня викладача, постійного вдосконалення знання свого предмета.

Інтерес до процесу навчання іноземної мови тримається на внутрішніх мотивах, які виходять з самої іншомовної діяльності.

Навчально-пізнавальний мотив пов'язаний з проявом інтересу до змісту навчального матеріалу.

Навчально-пізнавальний мотив є основним, таким, що обумовлює навчальну діяльність, так як в його основі закладено постійне прагнення до пізнання. Також він пов'язаний зі змістовною та організаційною сторонами навчальної діяльності. Пізнавальна мотивація найбільш важлива в навчанні іноземної мови. Однак необхідно, щоб вона стала основою для розвитку професійної спрямованості студентів, стимулювала їх навчальну активність, гарну успішність, позитивне ставлення до мови, що вивчається. Ставлення до англійської мови багато в чому залежить від оцінки важливості їх професійної підготовки за фахом.

Пізнавальний мотив в оволодінні англійською мовою пояснюється:

- ❖ інтересом до іноземної мови як такої, яка сприяє формуванню мотивів до аналізу мовних явищ;
- ❖ проведенням викладачем різноманітних за формою і змістом занять мовою, що вивчається.

Викладач повинен правильно організувати навчальну діяльність, враховуючи професійну спрямованість студентів, застосовуючи різноманітні методи ведення занять, а також давати об'єктивну оцінку знань студентів.

Велику роль у підвищенні мотивації у студентів відіграє чергування різноманітних видів діяльності.

Викладачі використовують на занятті різні види цікавої роботи: заняття-обговорення різних тем, в тому числі за спеціальністю; заняття-спілкування зі студентами через Інтернет; круглі столи; міні-конференції в групах; заняття-тести; заняття в режимі on-line; заняття-презентації, а також відеозаняття.

Важливу роль відіграють лабораторні роботи з відеофільмами англійською мовою без перекладу, що демонструють різні виробничі процеси, нанотехнології, роботу різних пристроїв, проведення судових засідань, та ін.

Суттєве значення останнім часом мають заняття, спрямовані на навчання студентів, магістрантів і аспірантів готувати презентації англійською мовою за своїми спеціальностями. Позитивний резонанс отримала спільна робота викладачів і кураторів груп з підготовки презентацій на тему «Вступ до спеціальності» для студентів 1-го курсу. Студенти відбирають матеріал для свого виступу за допомогою мережі Інтернет та статей англійською мовою з журналів в оригіналі. Вони готують свої презентації у вигляді слайдів у програмі Power Point за певними напрямками своєї спеціалізації. Викладачі не тільки перевіряють готові презентації і доповіді, але також проводять заняття зі студентами дистанційно в режимі Skype. Такі заняття проводяться багатьма викладачами кафедри іноземних мов СНАУ.

Останнім часом кафедра іноземних мов активно проводить науково-технічні конференції англійською мовою, де студенти усіх курсів, магістранти та аспіранти представляють свої презентації англійською мовою за новими, самостійно розробленими методиками. Студенти, які відмінно володіють англійською мовою, беруть участь в міжвузівських конференціях, де представляються на конкурс кращі презентації від університету.

Але для багатьох студентів основним мотивом є складання заліку або іспиту та отримання позитивної оцінки з англійської мови. Тому перед викладачем стоїть завдання: розвинути позитивні, пізнавальні мотиви у тих студентів, у яких відсутній інтерес до цього предмету, тобто підвищити рівень позитивної внутрішньої мотивації. Це залежить від успіху студента, його умінь і навичок, кваліфікації викладача, методів навчання, що сприяють отриманню відмінних знань, і багатьох інших факторів. Низька якість викладання, нерозуміння предмета, численні помилки, навпаки, відбивають інтерес у студентів до вивчення мови.

З метою розвитку пізнавальних мотивів у студентів у кабінетах кафедри іноземних мов встановлено обладнання, за допомогою якого ведеться навчання володінню англійською мовою відповідно до навчальної програми, спрямованої на розвиток навичок мовлення. Студенти, починаючи з 1-го курсу, займаються за підручниками видавництва «Oxford University Press» та «Cambridge University Press», призначених для розвитку навичок розмовної мови в галузях права, будівництва, економіки, менеджменту, ветеринарії, зооінженерії та ін. Використовують програми I-Tutor та I-Checker для повторення вивченого матеріалу, удосконалення навичок спілкування та самоперевірки. У кількох кабінетах встановлено сучасне обладнання Smart-Board. Викладачі використовують дошку для пояснення граматичного матеріалу і виконання різного виду вправ. Усі ці методи сприяють підвищенню мотивації у студентів до вивчення англійської мови.

Для досягнення успіхів багато факторів важливі, перш за все – кваліфікація викладача, його ерудиція, відмінне знання предмета і захопленість ним. Все це передається студентам і сприяє підвищенню позитивної мотивації при вивченні англійської мови.

Великою популярністю користуються курси розмовної англійської мови для студентів різних рівнів знань (платні), які активно діють на кафедрі іноземних мов протягом уже багатьох років. Після закінчення цих курсів видається сертифікат I-III ступенів у залежності від рівня, який виявив слухач. Цей документ дає можливість студентам брати участь у виробничій практиці за кордоном. Слухачі опановують уміння спілкуватися з діловими партнерами, вивчати спеціальну літературу, вести переговори, не вдаючись до послуг професійних перекладачів.

Студенти юридичного факультету за напрямом «Міжнародне право» отримали можливість вивчати усі предмети англійською мовою, що підтверджує ліцензія. Заняття проводяться згідно затвердженої університетом програми. Студенти вивчають свої спеціальні предмети англійською мовою, а також граматику, фонетику, лексику, практичний курс англійської мови, крім того –

теоретичні предмети, такі як стилістика, вступ до мовознавства, історія англійської мови, лексикологія, ділова англійська, зарубіжне листування тощо. У кінці семестру студенти захищають курсові роботи англійською мовою. На останньому курсі студенти пишуть кваліфікаційну роботу англійською мовою і отримують ступінь бакалавра за напрямом «Міжнародне право». Сподіваємось, що випускники СНАУ за цим напрямом підготовки матимуть можливість працевлаштування в іноземні фірми.

Це основні шляхи підвищення мотивації у студентів для успішного володіння англійською мовою.

На підставі письмового опитування, проведеного в групах студентів молодших і старших курсів СНАУ (всього було опитано близько 200 осіб), були проаналізовані мотиви, якими керуються студенти при вивченні англійської мови. Результати аналізу представлені в діаграмі.

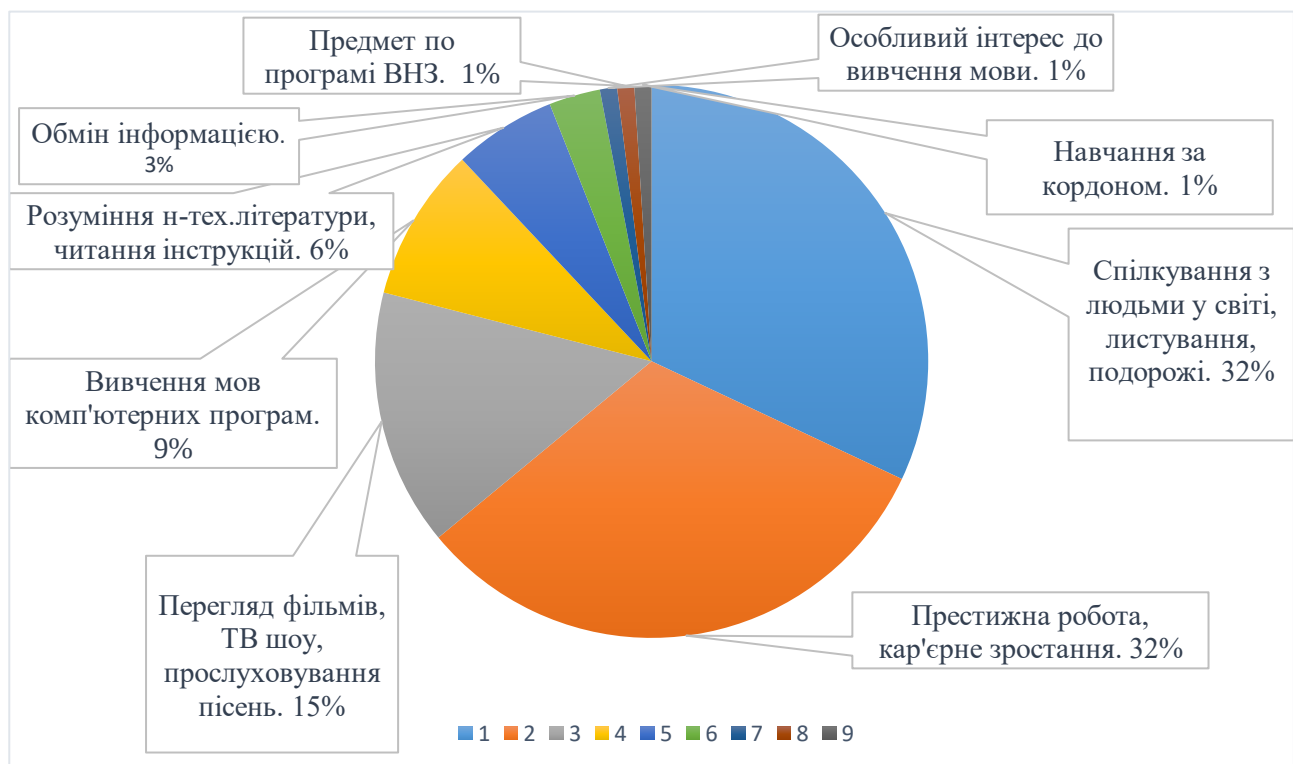

Рис.1. Діаграма мотивації студентів при вивченні англійської мови

Виходячи з отриманих результатів, можна зробити висновок, що при вивченні англійської мови внутрішні мотиви студентів переважають над зовнішніми.

Як видно з діаграми, більшість студентів СНАУ вивчають англійську мову з метою спілкування з людьми англomовних країн під час подорожі; вони знайомляться зі своїми однолітками і починають листуватися в Інтернеті або розмовляти по Skype (32%). Подолання мовного бар'єру є для них найважливішим завданням. Мотив комунікативного спілкування висунутий на перше місце. Система навчання англійської мови на кафедрі іноземних мов спрямована в першу чергу на розвиток комунікативних навичок, в чому велика заслуга викладачів кафедри.

Така ж кількість студентів (32%) вважає важливим мотив пошуку престижної роботи і кар'єрного зростання. Багато студентів впевнені в тому, що для будь-якої високоосвіченої людини пошук престижної, добре оплачуваної роботи в великих містах, в тому числі за кордоном, багато в чому залежить від знання однієї і більше іноземних мов. Тому вони прагнуть до досконалого володіння англійською мовою. Тут переважає мотив самоствердження.

Мотив розуміння мови зарубіжних фільмів, телепрограм, текстів пісень, розважальних шоу відіграє для них важливу роль. Більше 15% студентів визначили цей мотив як один з важливих.

Приблизно 9% студентів вивчають англійську мову для виконання навчальних завдань, проектів, розрахунків за допомогою комп'ютера, в якому вона є основною. Вони вчать англійську мову для освоєння якомога більшої кількості комп'ютерних програм і вміння ними користуватися.

Серед опитаних студентів приблизно 6% висунули мотив розуміння науково-технічних текстів, так як англійською мовою написані праці багатьох великих вчених. Уміти прочитати і зрозуміти інструкції і специфікації з влаштування і роботи різних приладів і механізмів, написані англійською мовою, повинна кожна освічена людина.

Деякі студенти (3%) вважають, що вчити іноземну мову необхідно з метою обміну інформацією між однолітками, друзями, знайомими. 1% студентів вбачають мету вивчення мови для продовження навчання за кордоном; 1% – тому, що англійська мова є обов'язковим предметом в університеті; 1% – тому, що мають особливий інтерес до вивчення іноземних мов, їм подобається сам процес навчання.

Висновки і пропозиції. Таким чином, мотиваційний аспект має важливе значення для активізації усіх психологічних процесів – мислення, сприйняття, розуміння і засвоєння іншомовного матеріалу. Мотиви, сфери бажань, інтересів і схильностей, світогляду, статус студента, його життєві позиції, а також різні ситуації взаємообумовлені і складають гармонійну єдність особистості. Усе це є внутрішньою силою, яка спонукає студента вивчати іноземну мову і створює позитивні установки на вивчення англійської мови. Для цього необхідно підвищувати рівні мотивації, сприяючи розвитку пізнання і інтелектуальної діяльності у студентів, що, в свою чергу, призводить до підвищення ефективності процесу навчання.

Список літератури:

1. Асеев В.Г. Мотивация поведения и формирования личности / В.Г.Асеев. – М.: Мысль, 1976. – 156 с.
2. Божович Л.И. Избранные психологические труды / Л.И.Божович. – Москва, 1995. – С. 148–153.
3. Болонський процес: Нормативно-правові документи / укл. З.І. Тимошенко, І.Г. Оніщенко, А.М. Грехов, Ю.І. Палеха. – К. : Вид-во Європ. ун-ту, 2004. – 102 с.
4. Готлиб Р.А. Социальная востребованность / Р.А.Готлиб // Знание иностранного языка. Социологические исследования. – 2009. – № 2. – С. 122-127.

5. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання / Науковий редактор українського видання доктор пед. наук, проф. С.Ю. Ніколаєва. – К. : Ленвіт, 2003. – 273 с.
6. Зимняя И.А. Педагогическая психология / И.А.Зимняя. – Москва, 1986. – С. 130–134.
7. Меденцова Т.М. Аналіз понять «мотиви» та «мотивація навчання» особистості [Електронний ресурс] / Т.М. Меденцова // Народна освіта. – 2009. – 2009. – Вип. 1 (7). – Режим доступу: [http:// www.nbuv.gov.ua/e-journals/NarOsv/2009-1/09mtmmno.htm](http://www.nbuv.gov.ua/e-journals/NarOsv/2009-1/09mtmmno.htm).
8. Меденцова Т.М. Окремі чинники мотивації до оволодіння іноземною мовою студентами немовних вузів / Т.М. Меденцова // Вісник Київського міжнародного університету. Серія : педагогічні науки : зб. наук. пр.. – К. : КиМУ, 2009. – Вип. 12. – С. 111-122.
9. Рідель Т.М. Формування мотивації учіння студентів-аграріїв у процесі вивчення іноземних мов як засіб підвищення якості вищої освіти // Вісник Національної академії Державної прикордонної служби України [Електронний ресурс]: електрон. наук. фах. вид. /гол. ред. Романишина Л.М. – 2011. – Вип.1.– Режим доступу до журн. : [http:// www. nbuv. gov. ua/e-journals /Vnadps 2011 _1/11onveks. pdf](http://www.nbuv.gov.ua/e-journals/Vnadps2011_1/11onveks.pdf).
10. Рубинштейн С.Л. Основы общей психологии / С.Л.Рубинштейн. – Москва, 1989. – С. 111–112.
11. Шадриков В.Д. Введение в психологию: мотивация поведения / В.Д.Шадриков. – М.: Логос, 2001. – 136 с.
12. A Common European Framework of Reference / Council for Cultural Co-operation, Education Committee. – Strasbourg, 2001.

Ридель Татьяна Николаевна

кандидат педагогических наук, доцент кафедры иностранных языков

Сумский национальный аграрный университет

ПУТИ ПОВЫШЕНИЯ МОТИВАЦИИ ПРИ ИЗУЧЕНИИ АНГЛИЙСКОГО ЯЗЫКА СТУДЕНТАМИ СНАУ

Аннотация: Дано определение мотивации. Рассмотрены основные пути повышения мотивации у студентов аграрных вузов при изучении английского языка. Представлены различные точки зрения о важности мотивации в учебном процессе. Рассмотрены виды мотивации, определена их взаимосвязь с процессом обучения. Проведен анализ письменного опроса о различных мотивах изучения английского языка у студентов младших и старших курсов Сумского НАУ.

Ключевые слова: мотивация, студенты, обучение, анализ, повышение.

Ridel Tetyana Mykolaivna

Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor

Foreign Languages Department

Sumy National Agrarian University

WAYS TO IMPROVE STUDENTS' MOTIVATION WHILE MASTERING THE ENGLISH LANGUAGE AT SNAU

Summary

The definition of motivation is given. The main ways to improve the agrarian universities students' motivation while studying English are considered. Different points of view on the importance of motivation in the teaching process are presented. The types of motivation are considered, their interrelation with the learning process is defined. The analysis of the written questionnaire on various motives for studying the English language among students of Sumy NAU is analyzed.

Keywords: motivation, students, training, analysis, improvement.